

Bilaga 8 till ÖK om
exploatering för kv.
Molekylen

Handläggare
Stephan Wrang

Övergripande ARBETSMILJÖPLAN för projekt Hagastaden Stockholms stad, exploateringskontoret

1 Uppgifter och beskrivningar

övergripande arbetsmiljöplan upprättad av:	
Stockholms stad, exploateringskontoret	Datum 2017-05-30 Utgåva 1
Stephan Wrang BAS-P handläggare	

1.1 Uppättande och uppdatering

Utgåva	Utfärdare	Datum	Notering
1	Stephan Wrang	2017-05-30	Helt ny övergripande arbetsmiljöplan
2			

1.2 Styrgrupp för byggarbetsmiljö

Exploateringskontoret, i egenskap av byggherre, har inrättat en styrgrupp för byggarbetsmiljö.

Styrgruppen är exploateringskontorets forum för strategiska ärenden och beslut.

Juridisk person är exploateringskontoret, genom dess nämnd.

Styrgruppen ansvarar bland annat för delegering och fördelning av arbetsuppgifter avseende byggarbetsmiljö. Delegering finns upprättad från exploateringsnämnden till förvaltningschef och vidare ner i berörda projektorganisationer.

1.3 Inledning och syfte

Denna övergripande arbetsmiljöplan ska ses som en vägledning för de byggherrar och entreprenörer som är eller kommer att bli verksamma i projekt Hagastaden och som har eller ska upprätta en egen arbetsmiljöplan.

Exploateringskontoret, i egenskap av byggherre, har utsett en BAS-P handläggare i Hagastadens projektorganisation.

1.4 Arbetsmiljöstartmöte

Alla entreprenörer kallas till arbetsmiljöstartmöte innan etablering. Exploateringskontorets arbetsmiljösamordnare kallar.

2 Utbyggnaden i respektive detaljplanområde

2.1 Detaljplanområde Norra samt Östra Kvarteren

Utbyggnaden utförs i huvudsak enligt följande tre skeden:

- 1 Grovplanering, dvs marksanering, schaktning och mark/anläggningsarbeten samt byggnation av arbetsgator. Arbetsgatorna byggs i tidigt skede och nyttjas av alla byggherrar. Delar av arbetsgatorna samt huskonstruktionerna är belägna på Norra Länkens tunneltak, som innebär lastrestriktioner. I detta skede har exploateringskontorets entreprenör en hög närvaro/aktivitet och bostadsbyggherrarnas entreprenörer har låg närvaro/aktivitet. Dock kommer vissa byggherrar att utföra byggarbeten samtidigt som arbetsgator byggs. Krav på samordning gäller.
- 2 Byggnation av bostadshusen, dvs byggnation och färdigställande av bostadsvåningsplanen. I detta skede har bostadsbyggherrarnas entreprenörer en hög närvaro/aktivitet och exploateringskontorets entreprenör en låg närvaro/aktivitet. Byggnationen ska ta hänsyn till lastrestriktioner (Norra länken), flygplatsområde (Nya Karolinska Sjukhuset) och spårområde (Värtabanan). Dock kommer vissa byggherrar att utföra byggarbeten samtidigt som fyllnadsarbeten pågår. Krav på samordning gäller.
- 3 Finplanering (färdigställande av gator, parker och allmänna ytor) I detta skede har exploateringskontoret entreprenör en hög närvaro/aktivitet och bostadsbyggherrarnas entreprenörer har en låg närvaro/aktivitet men med stor påverkan av inflyttande. Dock kommer vissa byggherrar att utföra byggarbeten samtidigt som finplaneringen utförs. Krav på samordning gäller.

2.2 Detaljplanområde Södra Kvarteren

Utbyggnaden utförs i huvudsak enligt följande fyra skeden:

- 1 Grovplanering, dvs marksanering, schaktning och mark/anläggningsarbeten samt byggnation av arbetsgator. Arbetsgatorna byggs i två skeden dels i grovplaneringsskede dels efter att bostadsbyggherrarna byggt klart sina källarplan. I detta skede har exploateringskontorets entreprenör en hög närvaro/aktivitet och bostadsbyggherrarnas entreprenörer har låg närvaro/aktivitet. Dock kommer vissa byggherrar att utföra byggarbeten samtidigt som arbetsgator byggs. Krav på samordning gäller
- 2 Byggnation av källarplan, dvs grundarbeten och byggnation av källarplan. I detta skede har bostadsbyggherrarnas entreprenörer en hög närvaro/aktivitet och exploateringskontorets entreprenör en låg närvaro/aktivitet. Dock kommer vissa byggherrar att utföra byggarbeten samtidigt som arbetsgator byggs. Krav på samordning gäller

- 3 Byggnation av bostadshusen, dvs byggnation och färdigställande av bostadsvåningsplanen. I detta skede har bostadsbygggherrarnas entreprenörer en hög närvaro/aktivitet och Exploateringskontorets entreprenör en låg närvaro/aktivitet. Byggnationen ska ta hänsyn till flygplatsområde (Nya Karolinska Sjukhuset) och spårområde (Värtabanan). Dock kommer vissa bygggherrar att utföra byggarbeten samtidigt som fyllnadsarbeten pågår. Krav på samordning gäller.
- 4 Finplanering (färdigställande av gator, parker och allmänna ytor) I detta skede har Exploateringskontoret entreprenör en hög närvaro/aktivitet och bostadsbygggherrarnas entreprenörer har en låg närvaro/aktivitet men med stor påverkan av inflyttande. Dock kommer vissa bygggherrar att utföra byggarbeten samtidigt som finplaneringen utförs. Krav på samordning gäller.

2.3 Detaljplanområde Centrala Kvarteren

Utbyggnaden utförs i huvudsak enligt följande tre skeden:

- 1 Grovplanering, dvs marksanering, schaktning och mark/anläggningsarbeten samt byggnation av arbetsgator. Arbetsgatorna byggs i tidigt skede och nyttjas av alla bygggherrar. Delar av arbetsgatorna samt vissa huskonstruktioner är belägna på Norra Länkens tunneltak, som innebär lastrestriktioner. I detta skede har exploateringskontorets entreprenör en hög närvaro/aktivitet och bostadsbygggherrarnas entreprenörer har låg närvaro/aktivitet. Dock kommer vissa bygggherrar att utföra byggarbeten samtidigt som arbetsgator byggs. Krav på samordning gäller.
- 2 Byggnation av bostadshusen, dvs byggnation och färdigställande av bostadsvåningsplanen. I detta skede har bostadsbygggherrarnas entreprenörer en hög närvaro/aktivitet och exploateringskontorets entreprenör en låg närvaro/aktivitet. Byggnationen ska ta hänsyn till lastrestriktioner (Norra länken) och flygplatsområde (Nya Karolinska Sjukhuset). Dock kommer vissa bygggherrar att utföra byggarbeten samtidigt som fyllnadsarbeten pågår. Krav på samordning gäller.
- 3 Finplanering (färdigställande av gator, parker och allmänna ytor) I detta skede har exploateringskontoret entreprenör en hög närvaro/aktivitet och bostadsbygggherrarnas entreprenörer har en låg närvaro/aktivitet men med stor påverkan av inflyttande. Dock kommer vissa bygggherrar att utföra byggarbeten samtidigt som finplaneringen utförs. Krav på samordning gäller.

2.3 Detaljplanområde Västra Kvarteren

Utbyggnaden utförs i huvudsak enligt följande tre skeden:

- 1 Grovplanering, dvs marksanering, schaktning och mark/anläggningsarbeten samt byggnation av arbetsgator. Arbetsgatorna byggs i tidigt skede och nyttjas av alla byggherrar
I detta skede har exploateringskontorets entreprenör en hög närvaro/aktivitet och bostadsbyggherrarnas entreprenörer har låg närvaro/aktivitet.
Dock kommer vissa byggherrar att utföra byggarbeten samtidigt som arbetsgator byggs. Krav på samordning gäller.
- 2 Byggnation av bostadshusen, dvs byggnation och färdigställande av bostadsvåningsplanen. I detta skede har bostadsbyggherrarnas entreprenörer en hög närvaro/aktivitet och exploateringskontorets entreprenör en låg närvaro/aktivitet.
Byggnationen ska ta hänsyn till trafiksituationen från Norra länken och Värtabanan samt flygplatsområde (Nya Karolinska Sjukhuset).
Dock kommer vissa byggherrar att utföra byggarbeten samtidigt som fyllnadsarbeten pågår. Krav på samordning gäller.
- 3 Finplanering (färdigställande av gator, parker och allmänna ytor)
I detta skede har exploateringskontoret entreprenör en hög närvaro/aktivitet och bostadsbyggherrarnas entreprenörer har en låg närvaro/aktivitet men med stor påverkan av inflyttande. Dock kommer vissa byggherrar att utföra byggarbeten samtidigt som finplaneringen utförs. Krav på samordning gäller.

2.4 Byggplatsområde – ej allmän platsmark

För att underlätta byggproduktionen har exploateringskontoret beslutat att inte öppna byggarbetsområdet för allmän gång, cykel och fordonstrafik. Hänsyn ska dock göras till angränsande GC- och bilvägar samt vid successiv inflyttning.

3 Områdesbeskrivning Hagastaden

Hagastaden är det nya namnet för Norra Stationsområdet i Stockholm. Fram till år 2025 ska Hagastaden överdäckas, bebyggas och utvecklas till en helt ny del av innerstaden.

Kvarteren får en påtaglig storstadskaraktär och urban atmosfär. Genom stadsdelen anläggs ett nytt parkstråk som utgör Vasastadens nya länk mellan Hagaparken och Karlberg. Omkring 3000 (totalt 5000) lägenheter, 13 000 (totalt 36 000) arbetsplatser och kommersiellt centrum med butiker, restauranger och caféer kommer att uppföras inom Stockholm.

Stadsdelen växer fram i både Stockholm och Solna och kommer att integreras med det nya universitetssjukhuset, Nya Karolinska Solna, som öppnade 2016. Hagastaden ska bli ett av världens främsta områden för life science, ett samlingsbegrepp som syftar till att förbättra liv och hälsa. Högskolor, forskning och näringsliv ska arbeta i nära samverkan och bilda en unik grund för forskning, utveckling och högspecialiserad vård.

Genom en överdäckning av E4/E20 och Värtabanan från ett kvarter väster om Solnabron till Norrtullsplatsen försvinner dagens barriärer i form av motorväg och järnväg. Stockholms stad genomför i samarbete med Trafikverket byggnationen och överdäckningen av den 700 meter långa sträckan.

En fördjupad översiktsplan för området Karolinska - Norra Station antogs av kommunfullmäktige i september 2008. Den fördjupade översiktsplanen förutsätter en överdäckning av motorväg och järnväg och ger därmed förutsättningar för en levande och attraktiv stadsdel som förenar Stockholm och Solna.

Stockholms stads exploateringskontor ansvarar för ekonomi, utformning och genomförande av projektet Hagastaden. Exploateringskontoret ansvarar även för markrening samt anläggning av broar, överdäckning, tunnlar, ledningar, gator och parker inom stadsdelen.

Mer information om projektet finns på hemsidan: www.stockholm.se/hagastaden

4 Översiktskarta och detaljplanindelning

Översiktskarta detaljplanindelning över projektet, se separat handling.

5 Projektorganisation Hagastaden

Stockholms stad – exploateringskontoret, Stora Projekt
Fleminggatan 4, Box 8189, 104 20 Stockholm
Besöksadress projektkontor Norra Stationsgatan 93
Se separat organisationsplan.

6 Angränsande verksamheter samt entreprenörer / kommande entreprenader

Följande verksamheter samt entreprenörer / kommande entreprenader finns i anslutning till arbetsområdet, där samordningsärenden ska identifieras och hanteras. Detta utförs av BAS-U.

- exploateringskontorets egna entreprenörer, utförande av arbetsgator, ledningar markrening, rivning, försvarsarbeten etc (se separat förteckning)
- byggherrar / exploatörer i området (se separat förteckning)
- utredning- och undersökningssuppleterande konsulter, arkitekter m fl
- husbyggherrarnas entreprenadarbeten
- 3:e parts trafik, speciellt Norra Stationsgatan, Solnabron och Torsplan
- entreprenader och underhållsarbeten från ledningsdragande parter
- Fastighets- respektive trafikkontorets underhållsarbeten
- flygplatsområde med restriktioner i lufrummet (påverkar byggkranar)
- Trafikverkets vägar, Norra länken med lastrestriktioner
- Trafikverket Bana, spårväg, Värtabanan

7 Arbetsmiljöplan, riskanalys och arbetsberedning

Alla entreprenörer och andra som ska utföra arbeten, ska upprätta en egen arbetsmiljöplan.

Denna ska minst omfatta riskbedömning, förebyggande arbeten, skyddsutrustning- och anordningar som ska användas, maskiner, personal och deras behörighet och kontaktuppgifter. Arbetsmiljöplanen ska upprättas och skickas till exploateringskontorets arbetsmiljösamordnare för bekräftelse innan arbetet påbörjas.

För riskfyllda arbetsmoment ska en arbetsberedning upprättas. Denna ska tillställas exploateringskontorets byggprojektledare och arbetsmiljösamordnare innan arbetet påbörjas.

8 Personlig skyddsutrustning

Minikrav som gäller är hjälm med skyddskåpor, varselväst eller – jacka, samt skyddskängor, handskar och skyddsglasögon. Vid behov även varselbyxor.

Vistelse på arbetsplats som är på trafikerad väg kräver klass 3.

Vissa arbeten kan även kräva gasvarnare (förorenad mark)

9 ID06

Alla ska medföra giltigt ID06-kort.

10 Skalskydd och grindar

Runt hela området finns ett skalskydd bestående av stängsel och grindar.

11 Parkeringsplatser

Det kommer inte att finnas parkeringsplatser inne på området. Kortvariga in- och urlastningar är möjliga. Vi hänvisar till parkeringsplatser utanför området.

Vid frågor kontakta projektets byggledare-logistik.

12 Bygglogistik – byggvägar och lossningsplatser

Respektive entreprenör och andra som ska arbeta inne på området måste kontakta projektets byggledare-logistik för genomgång av etablerings- och ordningsregler. Samtliga byggvägar ska vara framkomliga dels under arbetstid dels under övrig tid. Lossningsplatser ska användas för dess ändamål. Byggmaterial för maximalt lagras 2 timmar på lossningsplats.

13 Flygplats, trafikled och spårväg

Byggnationen ska ta hänsyn till lastrestriktioner (Norra länken), flygplatsområde (Nya Karolinska Sjukhuset) som påverkar byggkranar och spårområde (Värtabanan).

14 Samordning och BAS-U möten

Det kommer att finnas flera entreprenörer inom samma område. Stor hänsyn måste tas till varandras arbeten. Krav på samordning gäller. Platschefer, BAS-U och andra ansvariga ska delta i samordningsmöten och BAS-U möten. Projektets arbetsmiljösamordnare kallar.

15 APD- och TA-planer

Respektive entreprenör ska upprätta en APD (arbetsplatsdisposition) samt en TA-plan (trafikanordning) för sitt arbetsområde. En övergripande APD-plan upprättas av projektet baserat på respektive entreprenörs APD-plan.

16 Elsäkerhet

Respektive entreprenör och andra som ska utföra arbeten ansvarar för sin egen elsäkerhet. Kraven enligt ESA Entreprenör gäller.

17 Brand

Respektive entreprenör och andra som ska utföra arbeten ska riskbedöma och säkra sina arbeten avseende brand. Brandlarm eller motsvarande larmanordning måste finnas i byggnadsverken under byggperioden. Uppstår brand ska 112 kontaktas samt uppge närmaste mötesplats. Kontakta även exploateringskontorets byggprojektledare.

18 Mobiltäckning

Inom vissa byggnader, speciellt källarplan, kan det vara svårt att få täckning för mobiltelefon.

19 Rökning

Rökning är ej tillåten på allmän platsmark, dvs byggvägar, lossningsplatser, etc, som finns inom byggområdet. Respektive entreprenör anordnar vid behov, inom sin egen etableringsyta, plats för rökare.

20 Arbetstider

Alla arbeten ska i huvudsak utföras inom normal arbetstid, dvs vardagar kl 07.00-19.00. Arbeten därutöver ska anmälas till berörd byggprojektledare senast 2 arbetsdagar innan arbetet ska utföras.

21 Fordon, maskiner, kranar, redskap och verktyg

Alla maskiner och fordon som ska användas ska uppfylla gällande arbetsmiljö- och miljökrav dels nationella dels projektanpassade, ex miljökrav för entreprenadens genomförande (MEG), PM generella områdeskrav samt kvalitetskrav för entreprenadens genomförande (KEG)

22 Personaletablering, bränsletankar och container för redskap etc

Respektive entreprenör och andra som ska utföra arbeten ska anmäla placering av personal-etablering till berörd byggprojektledare senast 2 månader innan etablering.

23 Byggström, vatten och renhållning

Byggström beställs av Ellevio. Behov av vatten sker genom kontakt med berörd byggprojektledare. Renhållning ingår som obligatorisk tjänst och utförs av projektets driftentreprenör.

24 Larmrutin och insatsplan

För området finns en insatsplan. Denna visar mötesplatser för blåljusdisciplinerna. Insatsplanen ska inarbetas i respektive entreprenörs larmrutin. Exploateringskontorets arbetsmiljösamordnare kommer att sammankalla berörda entreprenörer till larmrutinmöte. Insatsplanen finns även publicerad på www.hagastaden.eu

25 APD-räddningsplan och branddokumentationsskåp

Alla entreprenörer ska upprätta en APD-räddningsplan. Denna ska bland annat förvaras i ett branddokumentationsskåp som tillhandahålls av projektets byggläda.

26 Gemensamma skyddsronder

Exploateringskontorets arbetsmiljösamordnare kommer med viss regelbundenhet att sammankalla respektive BAS-U till gemensam skydds rond.

27 Observationer, tillbud och skador

Samtliga observationer, tillbud och skador som uppstår hos respektive entreprenör eller hos andra som arbetar inne på området, ska rapporteras till exploateringskontorets arbetsmiljösamordnare.

28 Heta arbeten

När heta arbeten ska utföras så ska entreprenören eller andra utse en tillståndsansvarig. Kopia på tillståndet ska tillställas exploateringskontorets byggprojektledare.

29 Förvaring av gas och brandfarliga vätskor

Alla typer av brandfarliga gaser och vätskor ska framgå i APD-plan och insatsplan.

30 Föroreningar

Området innehåller föroreningar av olika typer. Viktigt att använda rätt personlig skyddsutrustning och tillämpa korrekta hygienrutiner. Vid frågor kontakta exploateringskontorets miljösamordnare.

31 Byggkranar – anmälan och samordning

Alla byggkranar som ska etableras samt avetableras ska anmälas till projektets krankoordinator. Exploateringskontoret upprättar en krandispositionsplan för kollisionskontroll. Berörda byggherrar och deras entreprenörer underrättas om denna plan samt kontroll samt ska samordna sina kranar. Se krananmälan och PM Kranregler.

32 Signalering -sprängning

Var uppmärksam på signalering i området bl a vid sprängning.

33 Tänkbara och förekommande arbetsmiljörisker under byggskedet

Genom dialoger och utredningar har projektet identifierat tänkbara arbetsmiljörisker enligt nedanstående tabell. Dessa ska ses som en vägledning inför den riskbedömning som ska utföras av de byggherrar och entreprenörer som ska arbeta i området.

De 13 första riskerna är liktydigt med de som Arbetsmiljöverket föreskriver i AFS1999:3 §12

Riskaspekt	Ja	Nej	Riskbeskrivning
1. Arbeta med risk för fall från högre höjd än två meter. Gäller vid schaktning, arbeten nära schakt med stora nivåskillnader	X		I samband med ledningsschakter och andra djupschakter. Arbeten som utförs på tunneltak, brokonstruktioner. Stora delar av Hagastaden är kraftigt kuperat och innehåller höjdskillnader.
2. Arbeta som innebär risk att begravas under jordmassor eller sjunka ner i lös mark.	X		Gäller vid schaktning och installationsarbeten, speciellt vid uppkomst av grundvatten
3. Arbeta som kan medföra exponering för joniserande strålning.		X	Vi har bedömt att det inte förekommer joniserande strålning.

Riskaspekt	Ja	Nej	Riskbeskrivning
4. Arbete i närheten av högspänningsledning.	X		Förekommer dels kontaktledningar dels markförlagda starkströmskablar.
5. Arbete med risk för drunkning.		X	
6. Arbete i brunnar eller tunnlar samt anläggningsarbete under jord / marknivå Arbeten med installationer under marknivå, ex pumpgröpar	X		Stora delar av området innehåller lokaler driftutrymmen och konstruktioner under marknivå där arbeten behöver utföras.
7. Undervattensarbete med dykarutrustning.		X	Det förekommer inget öppet vatten.
8. Arbete i kassun under förhöjt lufttryck.		X	Vi bedömer att det inte finns utrymmen med förhöjt lufttryck.
9. Arbete vid vilket sprängämnen används.	X		Området kräver lossställning av berg via sprängning.
10. Arbete vid vilket lansering, montering och nedmontering av tunga byggelement eller där tunga formbyggnadselement ingår.	X		Etablering, flyttning och avetablering av tungavstängningar. Omfattande lyft av prefabelement, pålar, spont etc Stora krav på samordning.
11. Arbete på plats eller område med passerande fordonstrafik. Angränsande entreprenörers byggtrafik samt 3:e parts fordonstrafik (intensiv) genom området	X		Området är starkt påverkat av fordonstrafik dels bilar dels gång- och cykel. Omfattande flygtrafik till Nya Karolinska Sjukhuset. Daglig tågtrafik på Värtabanan.
12. Rivning av bärande konstruktioner eller hälsofarliga material eller ämnen.	X		Temporära konstruktioner som ska rivas. Befintlig spårväg och kontaktledning ska på sikt rivas / demonteras
13. Arbete med högt buller och vibrationer. Angränsande samt den kommande entreprenörens entreprenadmaskiner och redskap genererar vibrationer och buller.	X		Förekommande maskiner och redskap genererar buller och vibrationer.

Riskaspekt	Ja	Nej	Beskrivning
14. Arbete med störande och bländande eller bristfällig arbetsbelysning.	X		Under årets mörka månader samt vid arbete under marknivå finns risk för bländande eller bristfällig arbetsbelysning.
15. Arbete i utrymmen med begränsad framkomlighet (utrymningsväg).	X		Vissa delar i byggnadsverk är svårtillgängliga och kan innebära svårigheter att säkra god framkomlighet. Begränsad mobiltelefonäckning i vissa byggnaders källarplan. Arbeten i schakt kan försvåra utrymning.
16. Arbete med risk för brandfara och antändning, ex heta arbeten	X		Arbeten med svetsning, kapning, tätskikt etc kommer att utföras. Krav på tillståndsansvarig och behörighet.
17. Rasrisker från byggnader.	X		Arbeten som utförs på fasader och tak. Många byggnader är höga och nedfallande förmål kan utgöra livsfara
18. Arbete med snubbelrisk pga av materialansamling, kablage, bygganordningar etc	X		Sannolik risk pga materialansamling och bristande logistik
19. Arbete som är klimatutsatt, dvs påverkan genom regn, snö, hårda vindar etc som kan medföra halkrisker, genomtrampning i snötäckta håligheter, byggmaterial som kan falla pga hårda vindar etc	X		Stark bläst kan ge upphov till att material från byggnadsverken faller ner, rasrisk.
20. Arbete som kan påverkas av sabotage på ex på maskiner, verktyg, säkerhetsanordningar	X		Var uppmärksam på stölder och sabotage som förekommer periodvis
21. Arbete som utförs med omfattande personlig skyddsutrustning som kan påverka observationsförmågan, motorik, balans, synområde	X		Gäller vid arbeten med förhöjd skyddsnivå
22. Arbete med tunga lyft. Tunga lyft förekommer gällande hantering av pålar och andra prefabkonstruktioner.	X		Förekommer den del ställen som är trånga och kan innebära tunga manuella lyft då utrymmet är begränsat för maskianvändning

34 Bedömning av arbetsmiljön i bruksskede

Bedömning av aspekter i bruksskede är ej utförd. Denna övergripande arbetsmiljöplan avser endast bedömning av arbetsmiljörisker i genomförandeskede.

Bedömning av arbetsmiljörisker i bruksskedet utförs av respektive byggherre/exploatör för sina egna byggnadsverk.

35 Tidplan och skedesplan – etablering, produktion, avetablering, inflyttning etc

Respektive byggherre, entreprenör, konsult och andra ska presentera en tidplan eller liknande till exploateringskontorets byggbyggprojektledare.

36 Refererande handlingar

Hänvisning PM Hälso-och säkerhetsrisker
PM Generella områdeskrav
PM Kranregler
Krananmälan
Insatsplan
Projektets organisationsplan
Översiktskarta - detaljplaner